

**Интервю на министъра на отбраната Аню Ангелов за предаването
„Здравей, България” на Нова телевизия
24 август 2010 г.**

Водещ Витомир Саръиванов: *Добре дошли отново. Започваме първия разговор тази сутрин. Той ще бъде доста интересен по традиция и на една тема, по която сме говорили вече няколко пъти. Казвам добре дошъл на военния министър г-н Аню Ангелов. Добро утро.*

Аню Ангелов: Добро утро.

Водещ: *Знаете, че в последно време тази история с вашето предложение за назначаването на комодор Гагашев и отхвърлянето му съответно от президента се превърна в някаква ябълка на раздора между Министерския съвет и Президентството. Има ли някакво развитие по този въпрос и как реагирахте вие, когато всъщност президентът отхвърли предложението?*

А. Ангелов: Най-напред искам да посоча, че няма факт на отхвърляне от президента на моето предложение, респективно на решението на Министерския съвет за комодор Гагашев, защото... всъщност президентът не се е произнесъл. Асоциациите, които се правят с другите назначения и липсата на името на Гагашев в списъка от укази, не означава, че президентът го е отхвърлил, защото между решенията на Министерския съвет и предложението съответно до президента за генералите, за които са издадени укази, и това предложение от последното заседание на Министерския съвет има две седмици. Така че има техническо време, а освен това се надявам, че президентът ще изпълни своето обещание, направено в едно изказване, до края на месеца да има решение. Така че аз очаквам неговото решение все още.

Водещ: *Опитвате се по някакъв начин да излезете дипломатично, ми се струва, от тази ситуация. Аз да ви питам нещо сравнително простишко: понеже в петък имахме разговори тук в нашето студио по въпроса, можем ли да кажем, че всъщност конфликтът тук се крие в следното - дали шефът на военното разузнаване да бъде просъветски възпитаник, или пронатовски възпитаник?*

А. Ангелов: Не, няма такава неща. Включително и комодор Гагашев е завършил академия "Гречко" на военноморските сили на бившия Съветски съюз. Така че не там е заровено кучето, както се казва.

Водещ: *А къде е кучето?*

А. Ангелов: Всъщност кучето е във възможността на министъра на отбраната да подбира своя екип, с който ще работи и за който той носи изцяло отговорността и пред Министерския съвет, и пред Народното събрание. Това е от една страна. Второ, всяко звено от системата на Министерството на отбраната, всяка структура, се нуждае от известна промяна. Вие знаете, сега провеждаме преглед на структурата на въоръжените сили, който все още не е завършил, и един от факторите именно на този преглед е служба "Военна информация". Отчитайки онова, което беше направено и което е достижение несъмнено на службата, и то се дължи на труда на тези момчета и момичета, бих казал, които служат във "Военна информация", считам, не само аз, а и моят екип като цяло, че е необходимо начело на службата да застане човек, който не е от редовете на самата служба.

Водещ: *Тоест това е другият спор - вътрешен или външен човек.*

А. Ангелов: Това е ставало през годините и винаги, когато се прави реформа и се вижда необходимостта от промяна, е добре човекът, който ще извършва тези промени, да не бъде сраснат с онова, което той е наблюдавал през последните 10 или 20 години, когато той служи в тази служба. Все пак кръгзорът, кръгзорът на човек, който служи в тази служба, е обърнат много повече към външния свят, отколкото към онова, което самата служба сама по себе си представлява. Затова и моята идея, и идеята на моя екип е да представим такъв човек и аз все още си мисля, че човекът, когото сме представили, заслужава много повече внимание и уважение и аз не мога да приема, когато президентът, надскачайки своите правомощия, говори за конкретен човек, който би могъл да стане началник на службата. Колкото и добър разузнавач да е и в труден период, това са неговите думи, аз не мога да приема една такава намеса в моите правомощия да определя човека, който ще работи в тази служба.

Водеща Ели Гигова: Вие говорите за черна кутия?

А. Ангелов: Да. До голяма степен всяка специална служба представлява един род кутия. Тук не става въпрос да се намесваме в конкретните оперативни задачи, които се изпълняват. Много важни операции се изпълняват и в сътрудничество в други служби от страните - членки на НАТО. Тук е важното, че има въпроси, които касаят всички. Става въпрос за драстично намаляване на бюджета и на тази служба, не само на Българската армия. Става въпрос за целесъобразното усвояване на този бюджет. Трябва много внимателно да се проследи и пътят на парите в тази служба, тъй като до голяма степен в някои отношения в хода на оперативната работа има възможности да изтичат средства. Затова и предстои една много сериозна проверка в службата.

Водещ: Хората си задават въпроса защо пък тази позиция е толкова важна, това от една страна. От друга, вие получихте едно рамо с тази декларация, която беше пусната през миналата седмица от офицерите от резерва и това, което те казаха, че доста тежки обвинения има по отношение на службата за това, че там все още е вжал чл.1 от старата конституция, в който все пак се казваше, че се утвърждава ръководната роля на партията. Говореше се за шуробаджанащина по някакъв начин при назначаването на хора вътре в тази служба. На какво отдавате тази декларация? Имаше ли контакт с вас, преди да бъде публикувана тя?

А. Ангелов: Не, не е имало никакъв контакт или разговор. Аз бях на почивка и не съм се срещал и .. нито съм говорил по телефона с никого. На много журналисти е известно, че аз и не вдигах телефона си дори в този период, защото наистина се нуждая от тази почивка. А що се касае до тази декларация, има твърде силни думи, които аз също не приемам.

Водещ: Кое не приемате от това, което се казва?

А. Ангелов: Не приемам всякаква отправка към чл.1 на бившата конституция и т.н. Въпросите са много практични, прагматични и те трябва да се решават прагматично. От гледна точка на политическата ситуация, на мен ми се струва, че възможността да се влияе по този начин чрез отказ от утвърждаване на определени предложения на изпълнителната власт, проличават много ясно в редица закони и текстове от закони, които бяха връщани в Народното събрание в последно време, а така също и в .. конкретно за Българската армия и конкретни предложения на Министерския съвет за издаване на укази. Така че от тази гледна точка аз се опасявам много повече, а не от чл.1 на бившата конституция.

Водещ: Добре, да се разделим за мъничко за рекламите. . преди да направим прекъсването за реклама, за да приключим тази тема все пак, на мен ми е интересно да

кажете как според вас ще се разреши този казус и трябва ли сега, както винаги всички очакват намесата на министър-председателя, пак ли той трябва да бъде арбитър в някакъв спор, или всичко ще си реши от само себе си.

Водеща: *Ще има ли директен диалог между вас и президента?*

А. Ангелов: Не, тук няма възможност за някакъв арбитраж. Все пак Министерският съвет е колективен орган и той е взел своето решение, в това число и самият министър-председател е гласувал за това решение. Що се касае до това как ще завърши, аз силно се надявам, че ще се отчетат всички плюсове и минуси на това мое предложение, и предложението на Министерския съвет, и ще се вземе най-правилното решение. Аз се надявам, че президентът на републиката ще отчете всичко онова, което досега стана известно и като хронология, и като... как да кажа, подход за решаването на този въпрос и аз не виждам друга възможност освен да се издаде този указ. Ако той не бъде издаден, има редица опции, които бихме могли да разглеждаме след това, ако получим такъв отказ. Засега такъв отказ нито в Министерския съвет, нито при мен няма.

Водеща: *А ако има такъв отказ, имате ли ново предложение? Да, ако има такъв отказ, какво ще направите?*

А. Ангелов: Имам различни опции, включително и ново предложение. Сигурно няма да бъде това предложение, за което настоява президентът, иначе това би било превишаване на неговите правомощия и лишаване на министъра на отбраната от правомощия.

Водещ: *Въпросът е дали ще продължите да упорствате по някакъв начин, ако президентът каже не, няма да го подпиша.*

А. Ангелов: Това не е въпрос на инат. Аз се изненадвам, когато един президент говори за инат на един министър. Тук не става въпрос за инат, става въпрос за принципно становище. И аз държа на това принципно становище, защото е информирано решение, обсъждано е на Съвет по отбрана и няма защо да се преправя към 12 април, когато аз в един неформален разговор с президента съм предложил и това лице, за което става въпрос да бъде началник на тази служба. След това обаче си има своите стъпки - Съвет по отбрана, обсъждане - двукратно, предложение едно - отхвърлено, второ предложение - отново отхвърлено. Има едно решение на Конституционния съд по отношение на един казус с отхвърляне на предложението на Висшия съдебен съвет и то може да се приложи и тук в нашия случай. Не може безкрайно да се отхвърлят предложения на Министерския съвет от президента. Трябва да има някакъв краен брой откази. И аз силно се надявам, че дори ще направим, ако трябва, известни промени в Закона за отбраната и въоръжените сили това да стане факт. Тоест аз не мога да предлагам 10 или 15 души за една длъжност и на всяко мое предложение да се отговаря с "не".

Водещ: *Добре, а на какво го отдавате в крайна сметка, за да завършим. Защо според вас президентът прави така?*

А. Ангелов: Е, това трябва да питате г-н президента.

Водещ: *С удоволствие бих го попитал, стига той да се съгласи да ни даде интервю, ама вашето собствено отношение и лично мнение какво е?*

А. Ангелов: Явно и той държи на своя принцип, че трябва да бъде вътрешен човек от службата. Но той, аз доколкото разбирам от неговите изказвания, има предвид конкретен

човек. Там има и заместник, който е бригаден генерал, а не полковник, за него не се говори, а се говори конкретно за този полковник. Това ме навежда на мисълта, че той си е подбрал някакъв човек и иска той да стане директор. Но за съжаление това не влиза в неговите правомощия.

Водещ: *И също трябва да има някаква причина за това. Не искате да я . . .*

А. Ангелов: Е, не мога да ви кажа. Вече за причината наистина трябва да питате президента. Но това е моето впечатление.

Водещ: *Добре. Сега прекъсваме за кратка реклама, след това отново се връщаме в студиото и продължаваме разговора.*

Водещ: *Ето ни отново в студиото на "Здравей, България". Говорим си с военния министър Аню Ангелов за това как ще се реши този проблем, и то не толкова за конкретния случай, колкото по принцип дали подобни неразбирателства, така меко да ги нарека, биха могли да се случат и в бъдеще. Когато в петък говорихме тук с един от вашите предшественици - Свиначков, той каза, че това трябва да се реши законодателно, този въпрос, и да не се създава възможност за подобни случаи в бъдеще. Какво трябва да се направи според вас?Г-н Свиначков каза също нещо много интересно, че проблемът е в конституцията и че точката за съгласуване въобще не е ясна.*

А. Ангелов: Абсолютно съм съгласен. Няма такава точка нито в конституцията, нито в законите по отношение на предварителното съгласуване. Няма разрешение на проблеми, когато се блокират - от една страна, държавният глава, от друга страна, изпълнителната власт. Всъщност това не е разрешено нито в конституцията, нито в закона. И аз затова преди малко казах, че вероятно законово това трябва да бъде уредено - до колко пъти президентът може да връща предложение на Министерския съвет. В случая с Бойко Рашков мисля, че Конституционният съд предложи това да стане само веднъж и на втория път президентът да е задължен да подпише указ. Нещо такова трябва да се направи и по отношение на армията.

А що се касае до глобалното решаване на въпроса, в проекта за стратегия за национална сигурност има един текст, в който се говори, че трябва да се върви към единна разузнавателна общност. Но той е поставен някъде далеч във времето. На мен ми се струва, за да могат да бъдат решени кардинално и проблемите във "Военна информация", от една страна, и в Националната разузнавателна служба, от друга, че трябва да се ускори този процес на вървеж към единна разузнавателна общност и към дори една единна структура на разузнаването. В редица държави това е факт. В редица държави дори и контраразузнаването, и разузнаването са в една структура, като в Германия например. Така че има редица въпроси, които могат да бъдат решени и законодателно, и ще трябва наистина през есенната сесия на парламента да видим какво можем да направим по този въпрос.

Водещ: *Искам да ви попитам и за състоянието на Българската армия. Ще продължат ли съкращенията, докъде стигнахте?*

А. Ангелов: Съкращенията, в такъв смисъл. .. всъщност продължава реструктурирането. Ние започнахме с висшите командни звена, но това е техният първи етап за развитие. В резултат на прегледа на структурата се вижда, че те все още са твърде раздути като щатове, става въпрос за различните щабове на високо ниво, включително администрацията на Министерството на отбраната заедно с щаба на отбраната. Така че предстои през следващата година продължаване на този процес и довеждането им до оптимално състояние, включително със създаването на единна командна структура както за мирно време, така и при управление на кризи. В този случай няма да има нужда да се

развърщат нови шабове или да се прехвърля управлението на едни или други военни управления от един щаб на друг и т.н., както е сега в момента. Това създава страшно голям хаос в управлението.

От друга страна, вървим към края на този преглед на структурата на въоръжените сили, той още не е настъпил, той ще настъпи през септември, когато ще предложи на Министерския съвет Бяла книга за отбраната и въоръжените сили, а чрез Министерския съвет на Народното събрание за утвърждаване. Основните положения вече са почти ясни, но има редица детайли, които трябва да бъдат изпитани и прецизирани в този период до 15 септември. Основното, което правим, това е - имаме едни въоръжени сили, които решават всички задачи, които стоят пред тях, и по отношение на защитата на нашата териториална цялост и суверенитет, и по отношение на участието им в международни операции - операции на НАТО, на ООН или на Европейския съюз, и участието им в подпомагане на българското население при бедствия и аварии. Така че това ще бъде един, един комплект от въоръжени сили.

Водеща: *Споменахте за международните мисии. В Афганистан колко време още ще продължи тя?*

А. Ангелов: Колко време ще продължи зависи от решението на НАТО. Както знаете, това е въпрос. . . и тази операция е под егидата на НАТО. Що са касае до, как да го нарека, до края може би на тази операция, аз съм умерен песимист в това отношение, че това може да стане твърде скоро. . .

Водеща: *Твърде скоро. . .*

А. Ангелов: . . . имайки предвид анализа на ситуацията в Афганистан. Ще видим какво ще стане сега на тези парламентарни избори, които предстоят, и оттам и новият главнокомандващ на операцията генерал Петреъс каква стратегия по-нататък ще възприеме по отношение на развитието на тази операция. От това ще зависят резултатите на практика.

Водеща: *Докъде стигна модернизацията на Българската армия, ще си имаме ли скоро изстребител и колко време още ще използваме руските МиГ-21, 29?*

А. Ангелов: Вероятно МиГ-29 ще продължим да използваме поне в рамките на периода, за който се разработва Бялата книга, т.е. до 2015-а, но силно се съмнявам, че ще продължим и в бъдеще, тъй като ние не можем да закупим голямо количество нови изстребител, поради тяхната цена, за да могат да заменят изцяло МиГ-29. Направен е ремонтът на МиГ-29, на планера, но изключително скъпа е поддръжката на МиГ-29. Ние сега правим всичко възможно да отделим средства, за да можем през 2011 година и 2012 година да продължим да изпълняваме задачата по охрана на въздушното пространство с МиГ-29, и така включително до 2013 и 2014 година. Ще заделяме тези средства, няма друг изход. Въвеждането на нов тип изстребител, какъвто и да е той, означава да съществуват едновременно две различни системи за поддръжка - на единия тип изстребител и на другия тип изстребител, а това означава хора, означава преразход на средства, ресурси и т.н. Така че всичко ще стане постепенно, в един момент ще съществуват и нов многоцелеви изстребител, и МиГ-29 ще изпълнява задачи.

Водеща: *В обозримо бъдеще ли?*

А. Ангелов: В обозримо бъдеще, някъде до пет години предполагам, че ние ще имаме нов многоцелеви изстребител. Като казвам нов, означава нов тип многоцелеви изстребител.

Водеща: *И една тема, която ме засяга - подводницата "Слава", защото я видяхме, дадохме обширен репортаж в нашето предаване, доста уморена ни изглежда, няма ли да отиде вече в заслужена пенсия?*

А. Ангелов: Аз разбирам носталгията на подводничарите, това е един род сили във военноморските сили, който на практика със снемането от въоръжение на тази подводница ще престане да съществува за момента.

Водещ: *За момента или завинаги?*

А. Ангелов: Трябва да ви кажа, че не виждам поне възможности за закупуване на подводници. Още повече Черно море, както знаете, е затворено море, има си своите особености, има много силна стража върху неговия вход откъм проливите. Въпросът е бих казал дискуссионен - дали трябва да има или не трябва да има подводници. В последно време подводницата се използваше главно и преди всичко с учебна цел, т.е. тя плаваше, за да могат надводните кораби за борба с подводни лодки да могат да решават своите тренировъчни задачи. Що се касае до самата подводница, да, тя наистина е много остаряла и най-важното - ние не можем да си позволим да я поддържаме, тъй като поддръжката ѝ е много скъпа. И в такъв случай, аз разбирам, че много мои предшественици са отлагали този въпрос, но аз като бивш военен съм свикнал да взимам решения и да нося отговорност за тях, и едно от тежките решения е това - да се снесе от въоръжение подводницата "Слава".

Водещ: *Наистина тъжничко изглеждаше картината оттам, но пък струва ми се, че, особено във вашата работа трябва да има прагматизъм, а не толкова човек да се отдава на някакви... носталгия.*

А. Ангелов: Да, така е. Искам да подчертая, че личният състав на подводницата няма просто да изчезне някъде в небитието. Офицерите, сержантите, т.е. старшините и матросите ще намерят своето място по други кораби, ще трябва да се преквалифицират наистина. Там има също съкращения, във Военноморските сили, част от личния състав може би ще бъде съкратен, във връзка със снемането от въоръжение, но за всички перспективни офицери, старшини, сержанти и войници, и матроси в Българската армия има перспектива, искам да подчертая още веднъж. Възможността за освобождаване от военна служба винаги е съществувала, но аз наистина призовавам офицерите, сержантите, войниците и матросите да помислят, преди да подадат своя рапорт за освобождаване от военна служба, защото връщане назад няма. И те трябва много добре да преценят и плюсовете, и минусите на военната служба, тя има такива безусловно, и на тази основа да вземат своето информирано решение какво да правят по-нататък.

Водещ: *Добре. Благодарим ви за този разговор. Много ви благодарим за това участие.*